

Armoedebeleid in de Noordoostpolder

rekenkamer

gemeente
NOORDOOSTPOLDER

Evaluatie armoedebeleid in de Noordoostpolder

Armoede was er vroeger en is er nog steeds.

Een probleem (in Nederland) en dus ook in de Noordoostpolder.

- 15% huishoudens tot 130% Wsm;
- 10% kinderen groeit op in gezinnen tot 130% Wsm

Iedereen is gemotiveerd om armoede de wereld uit te helpen.

Is het beleid doelmatig en doeltreffend?

Hoofdvraag

“Hoe wordt het gemeentelijk armoedebeleid uitgevoerd en hoe is deze uitvoering te beoordelen in termen van doeltreffendheid en doelmatigheid?”

En wordt de gemeenteraad in staat gesteld om het beleid en de kaders op basis van toereikende informatie doeltreffend vast stellen, de uitvoering van het armoedebeleid en de besteding van de financiële middelen te controleren?

En welke verbetermogelijkheden zijn er?”

Deelvragen (3 thema's, 16 deelvragen)

- Beleid en kaders;
- Uitvoeringen (van regelingen), demografische en armoedeanalyse van indicatoren;
- Doelbereik.

Zie pagina 3 en 4 van het rapport

Vervolgvraag: armoedeval

Daarnaast aanvullend onderzoek naar armoedeval:

“In hoeverre en in welke situaties komt armoedeval, bij (meer) loon door werk, voor als we kijken naar de gemeentelijke regelingen en welke oplossingsrichtingen zijn er voor de gesignaleerde knelpunten?”

Armoedeval

- Definitie:

armoedeval is een terugval in het totale inkomen ten opzichte van het uitgangsinkomen.

Dat komt voor wanneer huishoudens een inkomensstijging doormaken en door het wegvallen van landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen uitkomen op een totaal inkomen dat onder het uitgangsinkomen ligt.

Opzet van het onderzoek

Drie fasen

1. Desk research:
analyse van het gevoerde beleid;
2. Toetsing en verdieping:
Interviews gemeentemedewerkers en groepsgesprek met ketenpartners;
3. Inkleuring en duiding van de feiten:
2 Enquêtes:
 - a. mensen die gebruikmaken van de regelingen 389/2200: 18% respons;
 - b. Burgerpanel: 513/1396 : 36% respons

Conclusie 1-2-3

rekenkamer

gemeente

NOORDOOSTPOLDER

1. Het armoedebeleid van de gemeente Noordoostpolder is sociaal, ambitieus, maar niet zo toetsbaar.
2. De sturing, monitoring en controle van het beleid kan beter.
3. Armoedeval treedt beperkt op in de Noordoostpolder.

Conclusie 4 -5

4. Het bereiken van inwoners uit de doelgroep kan beter.
5. De effecten van de onderschrijving van de begroting kunnen beter inzichtelijk gemaakt worden voor de gemeenteraad.

Aanbevelingen

1. Maak een duidelijke keuze voor de definitie van armoede. Sluit aan bij het inkomensbegrip, omdat deze het meest is te objectiveren of bij de nieuwe landelijke definitie die in de loop van dit jaar bekend wordt.
2. Ontwerp voor kerngegevens een systematiek, zodat periodiek kan worden geëvalueerd of de regelingen nog aansluiten op de doelgroep van de regeling en maak dit onderdeel van de beleidscyclus.
3. Ontwikkel voor de nieuwe beleidsperiode toetsbare en navolgbare doelstellingen met indicatoren.
 - Vertaal deze naar de indicatoren waarmee de voortgang van het gemeentelijke beleid is te toetsen.
 - Zet de geformuleerde doelstellingen en de te behalen resultaten op basis van indicatoren dan ook centraal in de verantwoording naar de gemeenteraad.
 - Op dat moment kan er ook actief gestuurd worden op de resultaten van beleid.
 - Stimuleer ook dat de rapportages over de uitvoering gericht zijn op de eerder afgesproken doelstellingen.

Aanbevelingen

4. Onderzoek de mogelijkheden om een regeling voor participatie voor volwassenen en een regeling voor hoge zorgkosten in te stellen.
 - Betrek hierbij ook het functioneren van het Maatwerkbudget. Nu is deze alleen in te zetten voor participatie.
5. Verbeter de communicatie en voorlichting over de gemeentelijke regelingen, zodat de toegang en afstemming verbetert.
6. Onderzoek en verbeter de werkwijze, de inrichting en de toegang van het Sociaal Loket
 - a. Kijk opnieuw kritisch naar de inrichting van de werkwijze rond het Sociaal Loket.
 - b. Evalueer de aanvraagprocedure. Neem daarbij ook de positie van het Sociaal Loket in ogenschouw en bekijk of de inwoner direct bij de aanvraag bij het Sociaal Loket ondersteund kan worden. De aanbeveling is om de hulp bij het invullen van formulieren en het afhandelen van de aanvraag op één plek te doen, zodat inwoners niet naar verschillende plekken hoeven te gaan.
 - c. Bekijk ook of de ervaren complexiteit in het aanvraagproces kan worden verminderd. Kijk hierbij kritisch naar de verschillende gebruikte formulieren.
 - d. Ook is een aanbeveling om te onderzoeken of de gemeente kan overgaan naar één beoordeling van een inwoner per jaar. Indien de inwoner dan recht heeft op een regeling, kunnen ook de vergoedingen vanuit andere regelingen worden toegekend.

Aanbevelingen

7. Geef uitvoering aan het plan om het maatschappelijk voorveld te hervormen en neem dit breder dan alleen voor het zorglandschap.
8. Onderzoek de redenen waarom de uitgaven altijd binnen de begroting zijn gebleven.
9. Onderzoek verder in scenario's hoe de gemeente de inkomensgrenzen en het normbedrag voor een regeling zodanig kan aanpassen om de demping van de groei van het inkomen voor haar inwoners te verzachten.

Aanbevelingen

10. Neem als gemeenteraad meer de regie op de sturing van het beleid.

Maak duidelijke afspraken over de informatieproducten die in elke fase rond besluitvorming opgeleverd dienen te worden.

Bestuurlijke reactie

- Bestuurlijke reactie is overwegend positief. Er gaan veel dingen goed.
- Ambitie staat in deelplan minima: iedereen doet mee!
- Onderzoek geeft het college de nodige handvatten om door te gaan!
- College vraagt de raad om een uitspraak over het opstellen van scenario's om de inkomensgrens en de normbedragen van verstrekkingen aan te pakken.

Nawoord van rekenkamer

- Er blijft veel geld over.
goed gesprek met de raad over de niet benutte financiële ruimte.
- Nieuwe manifest stelt dat er in 2040 geen armoede meer bestaat in NOP. College heeft hier niet op gereageerd. Er is geen uitvoeringsplan. In combinatie met de budgettaire ruimte is hier een gesprek mogelijk.
- De armoedeval lijkt geen probleem door het sobere beleid. Inzet maatwerkbudget zou hier betekenis kunnen hebben.
- Rekenkamer is verheugd over het ambitieniveau van het college. Wij roepen op tot een goed gesprek met de raad. Er is veel mogelijk!

Dank

- Onderzoekers van bureau Kwiz:

Bert van Putten;

Anieta Boer;

Jitske Kooistra – van der Wijk;

- Medewerkers van de gemeente;
- Medewerkers van de regieorganisaties;
- Deelnemers aan de groepsgesprekken;
- Respondenten van de enquêtes;
- College: wethouder Van Amersfoort.

rekenkamer

gemeente

NOORDOOSTPOLDER